

MAGAZINE | 14 december 2018

Van input naar output

 Leestijd van ongeveer 4 minuten

Vanaf januari 2019 treedt de nieuwe PE-regeling van de NBA in werking. Het gaat voortaan niet meer om uren sprokkelen, maar om leerresultaat. Accountants bij de Belastingdienst en adviseurs bij de big four trappen af.

Dit artikel is verschenen in Accountant Q4, 2018

Bekijk alle artikelen uit dit nummer » [Download dit artikel in pdf](#)

Werken in de accountancy betekent je kennis continu actueel houden. Ontwikkelingen rondom controle, verslaggeving, fiscaliteiten, data-analyse, fraude: allemaal zaken die vragen om het bijspijkeren van kennis. Het huidige PE-systeem lijkt overzichtelijk: 120 PE-uren maken in drie jaar, gemiddeld zo'n veertig uur per jaar. Wie aan het einde van het jaar uren te kort dreigt te komen bezoekt nog snel een congres. Dat is immers al snel vijf of zes PE-uren verdiend, iedereen blij.

Bij een beroep waaraan hoge eisen worden gesteld en dat in zo'n snel veranderende omgeving opereert, moet de nadruk echter op kwaliteit liggen, meent de algemeen directeur a.i. Harm Mannak van de NBA. Daarom is eerder besloten de huidige PE-regeling te vervangen. Ook vanuit de wereldwijde IFAC-organisatie worden aangesloten beroepsorganisaties opgeroepen de overstap te maken van aantal PE-uren (input) naar leerresultaat (output). "Zo'n systeem sluit beter aan bij een 'lerend beroep', zoals dat ook is benoemd in de NBA-Vernieuwingsagenda. Bovendien is de praktijkopleiding voor accountant, met de recent vernieuwde eindtermen van de Commissie Eindtermen Accountantopleiding (CEA), ook gebaseerd op een outputgerichte systematiek."

LAATSTE ARTIKELEN

BELASTINGLATENTIES

| 12 september 2019

Passieve en actieve latenties: Correcte verwerking vraagt om scherpzinnige accountant

NBA-CAMPAGNE

| 09 september 2019

Nederland rekt op zijn accountants

COLUMN PENSIOENEN

| 05 september 2019

Deliveroo levert ook jurisprudentie

ONTWIKKELING

| 02 september 2019

Geloof in het vak

COLUMN PENSIOENEN

| 29 augustus 2019

Is het koek en pannenkoek of gebakken deeg en gebakken beslag?

MEER ARTIKELEN

Vacatures

Zoek vacatures

Nadelen

Frank van Gelder, binnen de NBA verantwoordelijk voor de PE-regeling, erkent de nadelen van het huidige systeem. “De nadruk ligt nu nog erg op kwantiteit, op voldoende uren maken.” Ook biedt de invulling te weinig maatwerk, stelt hij. “Het systeem is onderverdeeld op basis van ledengroepen. Daardoor wordt er soms onvoldoende rekening gehouden met het werk dat leden doen, of de fase van hun carrière. Nu moeten leden ook vlak voor hun pensioen nog voldoen aan de volledige PE-verplichting. Dat is niet altijd logisch.”

Binnen de grotere kantoren zijn veel accountants actief in niet-accountantsfuncties. Ook daar gaat het soms mis, aldus Van Gelder: “Volgens onze regels kwalificeren zij als openbaar accountant. Door de huidige PE-opzet zitten ze met een gecertificeerd opleidingsaanbod dat vaak onvoldoende aansluit bij hun eigenlijke werkzaamheden.”

Een ander nadeel speelt rondom de erkenning van opleidingsinstellingen. Niet alleen is daar sprake van wildgroei, maar bovendien vindt erkenning plaats op verzoek van de opleidingsinstelling. Lang niet alle universiteiten laten zich erkennen, waardoor goede opleidingen buiten het erkende aanbod vallen. “Een bekend voorbeeld is de master fiscaal recht aan de Universiteit Groningen”, zegt Van Gelder. “Een zware opleiding. Maar accountants die hem volgen moeten daarnaast ook nog twintig gecertificeerde PE-uren behalen.”

Pilot

In 2015 deed de NBA onderzoek naar een toekomstbestendig PE-model. Naast een evaluatie van het bestaande model betekende dat de opzet van een pilotproject, om een nieuwe PE-systematiek te testen. Uitgangspunten daarbij: meer eigen verantwoordelijkheid van de individuele accountant en afschaffing van de urenverplichting. In plaats daarvan stelt de accountant zelf een PE-portfolio op, waarin leerdoelen worden vastgelegd. In 2016 startte de pilot met medewerking van de Ledengroep interne en overheidsaccountants (LIO). Vanaf 2017 werd hij uitgebreid naar de andere ledengroepen: accountants in business (LAIb) en openbaar accountants (LOA).

Pilot-deelnemers uit de ledengroepen LIO en LAiB bleken in grote meerderheid voorstander van het nieuwe systeem en gaven aan bewuster met permanente educatie bezig te zijn. De eigen invulling van hun PE leverde naar eigen zeggen een grotere bijdrage aan hun deskundigheid.

Bij pilot-deelnemers uit de LOA is het beeld iets genuanceerder. Openbaar accountants die binnen hun organisatie een andere functie vervullen dan de ‘traditionele’ accountantsfunctie zijn enthousiast. Andere openbaar accountants vinden het huidige systeem wel zo overzichtelijk.

“Veertig uur is veertig uur, dat geeft houvast. En de administratieve last voor de individuele accountant is minder dan wanneer je een PE-portfolio moet bijhouden”, zegt Frank van Gelder. “Het opstellen van een portfolio vraagt enige ervaring, vooral het concretiseren van leerdoelen wordt nog lastig gevonden. Bij leden die voor het tweede jaar aan de pilot deelnamen ging dat al veel beter.”

Xanthic Executive Search zoekt een **Investment Controller** in Amsterdam

The Young Group zoekt een **Financieel Directeur** in Den Haag

Xanthic Executive Search zoekt een **Manager Finance & Control** in Leiden

PwC zoekt een **Manager Finance & Control in Publieke Sector** in Amsterdam

Rijksoverheid zoekt een **Senior financial auditor** in Den Haag

Therese de Groot, financial controller bij de ANWB, was binnen die organisatie betrokken bij de PE-pilot. “Iedere medewerker legt zijn doelstellingen en vorderingen vast. Wat wil ik leren? Hoe bereik ik dat? Heeft de cursus mij daarbij geholpen? We hebben gedurende de pilot wel gemerkt dat tijd vrijmaken voor tussentijdse vastlegging en reflectie erg belangrijk is.”

Deelnemers gaven aan dat de monitoring van het nieuwe systeem om aandacht vraagt. Er is straks minder sprake van klassikaal leren en meer ruimte voor alternatieve leervormen, zoals intervisie, learning on the job, coaching, e-learning en zelfstudie. Dat vraagt vanuit de NBA om heldere richtlijnen en ondersteunende informatie bij de invoering. “We werken aan een nieuwe digitale tool, die leden kunnen gebruiken om hun PE-portfolio in te vullen”, benadrukt Van Gelder.

Invoer

Om de omschakeling goed te laten verlopen en de genoemde aandachtspunten het hoofd te bieden heeft het NBA-bestuur gekozen voor geleidelijke invoering van de nieuwe PE-systematiek. Vanaf januari 2019 wordt gestart met twee overzichtelijke groepen leden: accountants werkzaam bij de Belastingdienst en accountants werkzaam in een adviesfunctie binnen big four-accountantsorganisaties. “De Belastingdienst had al veel deelnemers in de pilot, voor die leden is het niet nieuw meer”, zegt NBA-directeur Mannak. “En binnen de advisory-tak van de big four liepen leden vaak aan tegen de beperkingen in het aanbod van erkende PE-instellingen.”

De ervaringen van beide groepen worden gebruikt om de voorlichting naar de andere groepen accountants te verbeteren. In 2020 start de nieuwe PE-regeling voor accountants werkzaam bij oob-kantoren en voor intern en openbaar accountants. In 2021 volgen alle andere openbaar accountants en de accountants in business. “Een gefaseerde invoer biedt ons als NBA de mogelijkheid om goede voorlichting te geven en concrete afspraken over processen te maken”, aldus Harm Mannak.

Marc Schweppe

Marc Schweppe is hoofdredacteur Accountant en Accountant.nl.

[Lees alles van Marc Schweppe](#)

GERELATEERD

NIEUWS | 07 januari 2019

NBA start gefaseerde invoering nieuwe PE-regeling

De NBA is vanaf 1 januari gestart met de invoering van een nieuwe permanente educatie-regeling voor accountants. De nieuwe regeling geldt in eerste instantie alleen voor accountants bij de Belastingdienst en voor adviseurs bij big four-kantoren. →

x 1

NIEUWS | 09 november 2018

NBA: Fraude verplicht PE-onderwerp in 2019

Het bestuur van de NBA heeft bepaald dat fraude in 2019 een verplicht PE-onderwerp is. →

 x 0

VAN DE HELPDESK | 03 augustus 2018

Functiewisseling en PE-verplichting

Elke accountant heeft een PE-verplichting. Maar hoe zit het precies als je tijdens een kalenderjaar van functie verandert? →

 x 1

OPINIE | 02 juli 2018

Kabinet stopt op korte termijn met flitspalen

Het kabinet heeft recent besloten om de flitspalen die in Nederland langs de (snel)wegen staan op korte termijn te verwijderen. Dit beeld welke spontaan bij mij op, tijdens de recente ledenvergadering van de NBA. →

 x 8 **167** **40**

John Weerdenburg

OPINIE | 16 april 2018

Een leven lang leren

Een goede accountant kan niet zonder lerend vermogen. Maar leren gaat niet zonder het maken van fouten. En laten we daar nu net niet zo van houden. →

 x 6 **74** **4**

Wendy Groot

Aanmelden nieuwsbrief

Ontvang elke werkdag (maandag t/m vrijdag) de laatste nieuwsberichten, opinies en artikelen in uw mailbox.

Bent u NBA-lid? Dan kunt u zich ook aanmelden via uw [ledenprofiel op MijnNBA.nl](#).

Upgrade naar een [ondersteunde browser](#) om een reCAPTCHA-uitdaging te ontvangen.

[Waarom gebeurt dit?](#)

[Privacy - Voorwaarden](#)

Uw e-mail adres

Aanmelden

Accountant is een uitgave van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA).

NBA

ACCOUNTANT.NL

[Home](#)

[Nieuws](#)

[Opinie](#)

[Carrière](#)

[Feiten en cijfers](#)

[Artikelen](#)

THEMA'S

[Aansprakelijkheid](#)

[Arbeidsrecht](#)

[Corporate governance](#)

[Externe verslaggeving](#)

[Fiscaal](#)

[Fraude in praktijk](#)

[Kantoormanagement](#)

[Mkb](#)

[Opleiding](#)

[Privacy](#)

[Samenstellen](#)

[Statistical auditing](#)

[Accountantsdag](#)

[Assurance](#)

[Dag van de Financial](#)

[Financiële instellingen](#)

[Flex-bv](#)

[ICT](#)

[Kwaliteit en toezicht](#)

[Ondernemingsrecht](#)

[Overheid](#)

[Professioneel-kritische instelling](#)

[SBR](#)

[Subsidies](#)

[Arbeidsmarkt](#)

[Beroep met toekomst](#)

[Derivatens](#)

[Financiering](#)

[Fraude en witwassen](#)

[Integrated reporting](#)

[Lerend vermogen](#)

[Onderzoek en wetenschap](#)

[Pensioen](#)

[Publiek belang](#)

[Semi-publieke sector](#)

[Van de Helpdesk](#)

Accountant maakt gebruik van cookies om de website te analyseren en te verbeteren en om advertenties te tonen. Door op 'akkoord' te klikken geeft u toestemming voor het gebruik van cookies. In de [cookieverklaring](#) vindt u meer informatie over het gebruik van [Twitter](#) cookies op deze site. [NBA.nl](#)

Akkoord